

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 7Ssk/25/2023
Identifikačné číslo spisu: 3022200027
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2024
Meno a priezvisko: Mgr. Michal Novotný
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:3022200027.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu a JUDr. Zdenka Reisenauerová a JUDr. Jana Martinčeková ako členky senátu vo veci žalobcu: Xeneos s.r.o., IČO: 44 514 778, Olbrachta 7565/21, Trenčín, zastúpeného: LUKAJKA & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Jenského 7713/12, Trenčín, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 1887/10, Košice, o preskúmanie rozhodnutia z 2. decembra 2021, č. NIP/NIP_PO/BEZ/2021/4413, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11 S 5/2022-90 z 6. septembra 2022 takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11 S 5/2022-90 zo 6. septembra 2022 sa mení tak, že sa zrušujú rozhodnutie žalovaného z 2. decembra 2021, č. NIP/NIP_PO/BEZ/2021/4413, a rozhodnutie Inšpektorátu práce Trenčín z 27. septembra 2021, č. IPTN/IPTN_PRAV_ODD/ROZ/2021/726, a vec sa vracia tomuto inšpektorátu práce na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov konania pred správnym súdom, ako aj kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovaného vyplýva, že inšpektori práce Inšpektorátu práce v Trenčíne vykonali 29. apríla 2021 o 14.38 hod inšpekciu na pracovisku Kaviareň ORBIS v Trenčíne. Na tomto pracovisku sa nachádzali tri fyzické osoby - J. W. (zamestnankyňa), X. W. a Lukáš Kvasnica (konateľ žalobcu). X. W. a Lukáš Kvasnica sa v tom čase nachádzali za barovým pultom. S oboma inšpektorky práce spísali zápisnice o podaní informácie, ktoré obom predložili na podpis. X. W. vypovedal, že sa na práci dohodol s konateľom žalobcu, pracoval tam už dlhšie na dohodu, robiť mal čašníka a dohodu mali uzatvorenú písomne. V deň výkonu inšpekcie prišiel na pracovisko chvíľu pred inšpektorkami, chodí tam len na záskok, dochádzku nemá. Výška odmeny bola uvedená v dohode, nepamätal si, na akej výške sa dohodli. Prácu mu zadeloval a pracovné náradie, príp. pracovné oblečenie mu poskytol konateľ žalobcu, ktorému patrilo aj vybavenie. Na záver výslovne dodal, že v daný deň prišiel pozrieť kolegyňu a keď prišli inšpektorky do prevádzky, stál za barom, kde si umyl ruky, načapoval vodu a

umyl dva poháre. Konateľ žalobcu vypovedal, že X. W. mu chodí pomáhať, no v danom dni s ním nemal nič uzatvorené. Prišiel päť minút pred inšpektorkami a umýval mixér na nápoj „fresh“, ktorý pre seba robili. Nemal s ním dohodnutú výšku odmeny, neposkytol mu pracovné oblečenie ani ochranné pomôcky. On sám mu aj zadeľuje prácu a je jeho nariadený, evidenciu pracovného času mu nevedie. Na záver uviedol, že nemá čo dodať. J. W. bola v tom čase už na odchode z práce a inšpektori práce ju nevypočuli. Žalobca následne predložil listinu označenú „Dohoda o vykonaní práce podľa § 226 a nasl. Zákonníka práce“ s touto zamestnankyňou z 1. decembra 2020. V dohode mala dohodnutú pracovnú úlohu čašníčky, ktorú mala vykonávať do 31. marca 2021, v dojednanom rozsahu práce (pracovnej úlohy) 40 hodín. Následným dodatkom dohodu predĺžili do 30. júna 2021.

2. O výsledku inšpekcie inšpektori vyhotovili protokol z 10. júna 2021, v ktorom žalobcovi vytkli tri zistené porušenia právnych predpisov: (1) žalobca uzavrel s fyzickou osobou J. W. dohodu o vykonaní práce z 1. decembra 2020 na pracovnú pozíciu čašníčky, nejde však o prácu vymedzenú výsledkom, ale druhovo, čím podľa nich porušil § 223 ods. 1 Zákonník práce; (2) využíval závislú prácu fyzickej osoby X. W. bez toho, aby s ním založil pracovnoprávny vzťah v zmysle Zákonníka práce, čím podľa nich porušil zákaz nelegálneho zamestnávania v zmysle § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v znení neskorších predpisov; kontrolou v registri Sociálnej poisťovne bolo zistené, že vo viacerých obdobiach v rokoch 2018 a 2019 bol zamestnancom kontrolovaného subjektu, naposledy však od 6. novembra 2020 do 31. decembra 2020; (3) žalobca ďalej porušil § 21 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci tým, že vzhľadom na počet zamestnancov (celkovo traja), nezabezpečil na vykonávanie úloh bezpečnostnotechnickej služby najmenej jedného bezpečnostného technika. Konateľ žalobcu vo vyjadrení k protokolu vzal tieto nedostatky na vedomie a zaviazal sa ich odstrániť v určenom čase.

3. Inšpektorát práce 16. augusta 2021 oznámil žalobcovi, že proti nemu začína správne konanie za iný správny delikt, ktorého podstatu tvorili nedostatky vytknuté v protokole. Žalobca vo vyjadrení namietol nesplnenie znakov závislej práce a to, že ich inšpektori v deň inšpekcie riadne neskúmali. Dohodu s J. W. žiadal vykladať podľa jej obsahu, jej predmetom je príležitostná činnosť a odkaz na „§ 226a a nasl.“ znamená aj odkaz na § 228a Zákonníka práce o dohode o pracovnej činnosti. Napriek týmto námietkam inšpektorát práce rozhodnutím z 27. septembra 2021 uložil žalobcovi pokutu vo výške 3.000 € za porušenie § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. a s prihliadnutím na absorpčnú zásadu aj za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 223 ods. 1 Zákonníka práce a § 21 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. za skutky, kvôli ktorým sa konanie začalo. Na základe uvedených zápisníc uzavrel, že X. W. sa nachádzal priamo za barom, bol pripravený prácu vykonať, umyl dva poháre a mixér na fresh (nápoj, ktorý sa u žalobcu bežne podával). To, že prišiel len pozrieť kolegyňu, nevyučuje, že bol pripravený na výkon práce a obslúžiť inšpektorky. Tým boli naplnené znaky závislej práce podľa § 1 ods. 2 Zákonníka práce, pretože sa vykonávala vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti a podľa pokynov, osobne, v mene žalobcu a v rámci určitého pracovného času. Dohodu s J. W. z 1. decembra 2020 posúdil ako dohodu o pracovnej činnosti, aj keď sa v nej uvádza pojem úloha. Pri výške pokuty zohľadnil kritéria v § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z., ktoré voči žalobcovi aplikoval sčasti priťažujúco, sčasti poľahčujúco.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, v ktorom predovšetkým zopakoval svoje námietky z predošlého vyjadrenia. Dodal, že pripravenosť X. W. obslúžiť zákazníkov nebola dokázaná, pretože v čase inšpekcie len stál za barom, umyl si ruky, načapoval vodu a umyl dva poháre. K dohode s J. W. odkázal na výkladové pravidlo v § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný však preskúmaným rozhodnutím z 2. decembra 2021 toto odvolanie zamietol. Stotožnil sa so závermi inšpektorátu práce, že v čase výkonu inšpekcie X. W. vykonával závislú prácu bez založenia pracovnoprávneho vzťahu v súlade so Zákonníkom práce. Jeho pripravenosť na prácu a jej výkon preukázali okolnosti, ktoré sú zachytené aj v jednotlivých zápisniciach. Z jeho odpovedí vyplýva, že v daný deň vykonával pre žalobcu pracovnú činnosť a pracuje na záskok. Aj konateľ žalobcu potvrdil, že mu chodil pomáhať a nemal s ním uzatvorenú zmluvu. Niečo iné by bolo, ak by sa tam zastavil na káve, súčasne by sa nenachádzal za barom a nevykonával pracovnú činnosť. Nelegálne zamestnávanie nespočívalo v pripravenosti na výkon práce, ale v samotnom vykonávaní práce, ktorú inšpektorky zachytili (umytie mixéra, umytie dvoch pohárov). Žalobca mal podľa žalovaného možnosť vyjadriť sa ku všetkým zisteným skutočnostiam a nedostatkom. Žalovaný sa stotožnil aj s argumentáciou inšpektorátu práce k porušeniu § 223 ods. 1 Zákonníka práce.

5. Správnu žalobu, ktorú žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu, správny súd zamietol tu napadnutým rozsudkom č. k. 11 S 5/2022-90. Najskôr zopakoval priebeh administratívneho konania a citoval právne predpisy. Nato na základe vykonaného dokazovania súhlasil so záverom, že X. W. vykonával závislú prácu bez akéhokoľvek pracovnoprávneho vzťahu, k čomu odkázal na vyhotovené zápisnice a stotožnil sa so závermi a názormi správnych orgánov. Podľa neho ďalej z obsahových náležitostí dohody so zamestnankyňou J. W. vyplýva, že bola uzatvorená ako dohoda o vykonaní práce. Uzatváranie dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru prichádza do úvahy spravidla vtedy, keď ide o práce ojedinelé. Keďže proti porušeniu povinnosti zabezpečiť bezpečnostnotechnickú službu žalobca nenamietal, správny súd sa touto skutočnosťou nezaoberal. Správny súd nakoniec konštatoval, že námietky žalobcu boli všeobecné, bez uvedenia konkrétneho nedostatku rozhodnutia žalovaného alebo inšpektorátu práce, a tiež špekulatívne so snahou vyhnúť sa udelenej pokute. Žalobca mal možnosť sa v protokole vyjadriť ku všetkým zisteným skutočnostiam a nedostatkom. Záver správnych orgánov o správnom delikte vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, bolo náležite preukázané a bola uvedená správna úvaha, ktorá k danému záveru viedla.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

6. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozsudku, eventuálne jeho zmeny tak, že sa zruší preskúmané rozhodnutie, ako aj rozhodnutie inšpektorátu práce. Rozsudok správneho súdu podľa neho nedáva odpovede na nosné námietky týkajúce sa nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia a len nekriticky preberá závery žalovaného. Požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Nesúhlasil so záverom, že žalobné námietky boli formulované všeobecne. Naopak, žalobca v žalobe podrobne rozviedol, prečo sa X. W. v rozhodnom čase nachádzal za barom. Jeho účasť na pracovnom procese nevyplýva z administratívneho spisu ani z vykonaného dokazovania a aj on sám ju spochybnil. Ako niekdajší zamestnanec mal na pracovisku priateľské stretnutie s J. W.. Žalobca ďalej zdôraznil nedostatočné zistenie skutkového stavu zo strany orgánov verejnej správy, ktoré nepreukázali, že by X. W. v rozhodný deň vykonával závislú prácu. Nie je pravda, že menovaný v čase výkonu inšpekcie umýval mixér na fresh a túto činnosť nevykonával pre seba ako fyzickú osobu. Skutočnosť, že bol vraj plne pripravený obslužiť zákazníkov, je podľa žalobcu subjektívne tvrdenie. Rovnako nemá oporu v administratívnom spise ani tvrdenie o jeho pripravenosti na plnenie pokynov zadaných oprávnenou osobou. Závery správneho súdu a správnych orgánov sú založené len na tom, že menovaný sa v rozhodnom čase nachádzal za barom, a preto ich žalobca považuje za arbitrárne. Dohodu so zamestnankyňou treba podľa neho vykladať podľa jej obsahu, z ktorého vyplýva, že bola uzavretá podľa § 228a Zákonníka práce. Kvôli jej predĺženiu dodatkom sa na ňu aplikuje § 223 ods. 1 Zákonníka práce. V dohode je takisto uvedený odkaz na § 226 a nasl. Zákonníka práce, čo zahŕňa aj odkaz na ustanovenie § 228a Zákonníka práce. Na záver žalobca poukázal na porušenie princípov materiálneho právneho štátu rozhodnutím správneho súdu.

7. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

8. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených sťažnostných bodov (§ 453 ods. 2 SSP) a nad ich rámec v medziach dôvodov ustanovených § 195 SSP (§ 453 ods. 2 SSP).

9. Kasačný súd sa nestotožňuje s námietkou nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku. Podľa ustanovenia § 139 ods. 2 SSP má správny súd v odôvodnení uviesť (okrem iného) posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Citované ustanovenie je nutné vnímať aj v súvislosti s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právom účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (ustálená judikatúra, porov. z posledného obdobia napr. uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 645/2023). Správny súd v napadnutom rozsudku dostatočne jasne objasnil, prečo nepovažuje za dôvodné žalobcové námietky. Pritom odkázal na zápisnice o poskytnutí informácií a pri posúdení dohody o vykonaní práce sa zaoberal aj jej konkrétnym obsahom, hoci sa v konečnom závere stotožnil

s argumentmi orgánov verejnej správy. To, či sú právne závery správneho súdu správne, nie je otázkou odôvodnenia a preskúmateľnosti jeho rozsudku, ale otázkou právneho posúdenia veci.

10. V prerokúvanej veci žalovaný a inšpektorát práce podľa výroku svojich rozhodnutí uložili žalobcovi v prvom rade pokutu za správny delikt podľa § 19 ods. 2 písm. a) prvého bodu zákona č. 125/2006 Z. z. Podľa tohto ustanovenia inšpektorát práce uloží podnikateľovi za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania pokutu od 2.000 do 200.000 €. Hoci toto ustanovenie podrobnejšie nevymedzuje, čo sa rozumie „nelegálnym zamestnávaním“, nadväzuje na uš 2 ods. 1 písm. a) štvrtý bod cit. zák., podľa ktorého inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním (okrem iného) právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Takým predpisom je zákon č. 82/2005 Z. z. Podľa § 3 ods. 2 cit. zákona právnická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) cit. zákona je nelegálnym zamestnávaním (okrem iného) zamestnávanie právnickou osobou, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (napr. Zákonník práce). Keďže ani citované ustanovenie nevymedzuje podrobnejšie, čo je závislá práca, vychádza sa spravidla z ustanovenia § 1 ods. 2 Zákonníka práce. Podľa tohto ustanovenia to je práca vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom.

11. Z citovaných ustanovení tak možno vyvodit', že skutková podstata správneho deliktu podľa § 19 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. v spojení s § 3 ods. 2 a § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. je naplnená vtedy, ak postihovaná osoba (páchatel') zamestnáva určitú inú fyzickú osobu, táto osoba preňho vykonáva závislú prácu, teda vykonáva prácu vo vzťahu podriadenosti k nemu, podľa jeho pokynov, v jeho mene a v pracovnom čase, a to bez toho, aby medzi nimi bol založený pracovnoprávny vzťah, keďže závislá práca sa vykonáva zásadne v ňom (porov. aj § 1 ods. 3 Zákonníka práce). Povinnosťou inšpektorátu práce a žalovaného je pri ukladaní pokuty za tento správny delikt v prvom rade vymedziť jednotlivé znaky skutkovej podstaty a následne vymedziť, aké konkrétne zistené skutočnosti preukazujú naplnenie týchto jednotlivých znakov. Podľa § 21 ods. 3 v spojení s § 7 ods. 3 písm. i) zákona č. 125/2006 Z. z. sa na konanie o uložení pokuty podľa § 19 vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, t. j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Z ustanovení § 3 ods. 5 a § 46 Spr. por. vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu musí zásadne vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Podľa § 32 ods. 1 Spr. por. je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie; vykonané dôkazy pritom hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý jednotlivo a všetky v ich vzájomnej súvislosti (§ 34 ods. 5 Spr. por.). Rozhodovanie inšpektorátu práce o správnom delikte v zmysle § 19 zákona č. 125/2006 Z. z. je podľa § 194 ods. 1 SSP správnym trestaním, v ktorom súd podľa § 195 písm. a) SSP nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, alebo skutkový stav je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu. V týchto prípadoch tak správny súd skúma najmä dodržanie zásady materiálnej pravdy, ako vyplýva z citovaných ustanovení Správneho poriadku.

12. Konanie, za ktoré bol žalobca v prerokúvanej veci postihnutý, vymedzovalo rozhodnutie inšpektorátu práce tak, že v presne určený deň (29. apríla 2021) v čase začatia inšpekcie práce využíval závislú prácu X.. W. bez toho, aby s ním mal uzavretý pracovnoprávny vzťah. Preto je potrebné posudzovať úplnosť skutkových zistení vo vzťahu k takto vymedzenému konkrétnemu skutku. Významným podkladom rozhodnutia žalovaného boli zápisnice o podaní informácie vyhotovené v deň vykonania inšpekcie obsahujúce výpovede konateľa žalobcu a X. W.. Tí boli v príslušných zápisniciach poučení o následku podania nepravdivých alebo neúplných vysvetlení a zápisnice obaja potvrdili vlastnoručnými podpismi. Zápisnica vo všeobecnosti predstavuje jeden z možných dôkazov v správnom konaní, a preto nemá vyššiu dôkaznú hodnotu než iné dôkazy. Kasačný súd však už aj v minulosti zdôraznil osobitný význam týchto zápisníc, pretože sa vyhotovujú priamo na miestne výkonu inšpekcie a autenticky zachytávajú bezprostredné skutočnosti (porov. napr. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 6 Ssk 4/2021). Sama existencia takejto zápisnice však nezbavuje inšpektorát práce a žalovaného, aby v nejasných alebo sporných prípadoch vykonali aj ďalšie dokazovanie potrebné na riadne zistenie skutkového stavu.

13. V prerokúvanej veci sa predovšetkým líši už záver žalovaného a inšpektorátu práce, čo presne vlastne X.. W. v čase inšpekcie robil. Inšpektorát práce v prvostupňovom rozhodnutí neurobil žiadne konkrétne zistenie o tom, že by menovaný vykonával prácu, ale z jeho zaradenia za pultom vyvodil jeho pripravenosť na výkon (závislej) práce. Naproti tomu žalovaný videl v jeho činnosti už výkon závislej práce. Podľa kasačného súdu však jedno ani druhé zistenie nemajú oporu v administratívnych spisoch, pretože zo zápisníc o podaní vysvetlení nemožno dospieť k takýmto záverom. Predovšetkým, podľa obsahu tejto zápisnice totiž X.. W. vysvetlil, že v čase kontroly sa na mieste kontroly nachádzal preto, že prišiel pozrieť kolegyňu, a že pre seba a kolegov pripravil nápoj („fresh“). Tomu potom plne zodpovedá zistenie, že menovaný stál za barom, kde si umyl ruky a dva poháre. To samo však nepostačuje na zistenie naplnenia znakov závislej práce, keďže je vcelku logické, že mohol len umyť poháre, ktoré sám (prípadne s druhou zamestnankyňou alebo konateľom žalobcu) použil. Zo zápisnice o vysvetlení X.. W., ani konateľa žalobcu však nevyplýva nič iné, čo by bol v danom čase na pracovisku robil. Je síce pravdou, že menovaný vo všeobecnosti uvádzal, že pracuje pre žalobcu, že má nejakú dohodu a pod., to však pre posúdenie veci nie je podstatné, pretože vytýkaný skutok spočíva vo využívaní závislej práce v presne určenom okamihu (29. apríla 2021 v čase výkonu kontroly), nie v bližšie nezistených obdobiach predtým. Keďže zápisnice, ale aj celý protokol z inšpekcie práce svedčia len o tom, že X.. W. sa nachádzal za barom, kde umýval dva poháre a sebe ruky, nemá v nich oporu záver, že tým konal v rámci výkonu závislej práce pre žalobcu.

14. Okrem toho inšpektorát práce ani žalovaný nevenovali pozornosť ani ďalším skutkovým zisteniam, ktoré mohli potvrdiť alebo vyvrátiť pravdivosť údajov uvádzaných v oboch zápisniciach a tým prispieť k riadnemu zisteniu skutkového stavu veci. Predovšetkým sa nevykonalo žiadne dokazovanie na zistenie, či nápoj „fresh“, ktorý sa v čase kontroly pripravoval, skutočne bol v ponuke a či ho teda vôbec bolo možné pripravovať v rámci plnenia úloh obsluhy v pohostinskom zariadení. Skutkové zistenie, že je bežnou súčasťou ponuky, z ktorého inšpektorát práce vychádzal, takisto nemá žiadnu oporu v obsahu administratívneho spisu. Ďalej nebolo ustálené, či X.. W. v daný deň skutočne obslúžil niekoho z hostí, prípadne voči nim inak prejavil, že vykonáva prácu (napr. prijatím objednávky, vyúčtovaním a pod.). Nie je ani zrejmé, prečo v tejto súvislosti nebolo vyžiadané vysvetlenie napríklad od prítomnej zamestnankyne J.. W., prípadne prítomných hostí (zákazníkov) medzi zákazníkmi. Na základe toho má kasačný súd za to, že doteraz urobené skutkové závery nemajú oporu v administratívnych spisoch a celé doterajšie zistenie skutkového stavu orgánmi verejnej správy nebolo ani dostačujúce na riadne posúdenie veci. Na tieto okolnosti mal pritom podľa § 195 písm. a) SSP prihliadať už správny súd, a to o viac, že ich žalobca v správnej žalobe v podstatnej časti namietal.

15. Nie je však dôvodná jeho námietka týkajúca sa dohody uzatvorenej so zamestnankyňou žalobcu. Zákonník práce v deviatej časti upravuje dohody o prácach vykonávaných mimo pracovnej činnosti. Podľa § 223 ods. 1 Zák. práce môže zamestnávateľ na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb výnimočne uzatvárať s fyzickými osobami dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom (dohoda o vykonaní práce podľa § 226) alebo ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce (dohoda o pracovnej činnosti podľa § 228a, dohoda o brigádnickej práci študentov podľa § 227). Rozlíšenie medzi dohodou o vykonaní práce a dohodou o pracovnej činnosti nemusí byť vždy jednoduché, keďže každá opakovaná činnosť sa skladá z ojedinelých pracovných úloh a pod pracovnú úlohu sa často dá podradiť rada opakujúcich sa činností tvoriacich úlohu väčšieho rozsahu (porov. judikát R 27/1980). Za pracovnú úlohu však nie je možné považovať všeobecne opísanú opakujúcu sa činnosť, ale iba začatie, plnenie a ukončenie konkrétnej úlohy. V danom prípade žalobca so zamestnankyňou uzatvoril dohodu s názvom „Dohoda o vykonaní práce“, v ktorej jej pracovnú úlohu vymedzil ako „čaičníčka“. Tá nemá žiaden individualizovaný začiatok a koniec, teda nepredstavuje žiadnu konkrétnu úlohu, ale svojím charakterom zakladá opakujúcu sa činnosť vykonávanú po vymedzenú dobu (porov. napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Asan 4/2016 alebo 8 Sžo 69/2015). Neobstojí ani argument žalobcu, že formulácie „podľa § 226 a nasl. Zákonníka práce“ pokrýva aj jeho § 228a. Jednak uvedenie dodatku „a nasl.“ len vo všeobecnosti signalizuje odkaz na ďalšie paragrafy zákona vzťahujúce sa ku konkrétnemu inštitútu, upravenému v prvom citovanom paragrafe (tu: § 226 Zák. práce). Jednak však práve v pracovnoprávných vzťahoch možno od žalobcu očakávať, že bude v dokumentoch vo vzťahu k zamestnancovi odkazovať na správne inštitúty a nebude používať

dvojsmyselné odkazy, na základe ktorých bude vznikať dojem, že zamestnanec je zúčastnený na inom právnom vzťahu, než ktorý zodpovedá skutočným pomerom jeho práce.

16. Už len pre úplnosť kasačný súd dodáva, že nie je úplne zrozumiteľne formulovaný ani správny delikt, ktorý spočíval v porušení § 21 ods. 3 a 4 zákona č. 124/2006 Z. z. Inšpektorát práce totiž vo výroku svojho rozhodnutia uvádza, že žalobca mal celkovo troch zamestnancov. Nie je však zrejmé, koho konkrétne tým mal na mysli, či teda žalobca má ešte iných zamestnancov okrem osôb, ktoré boli prítomné v čase výkonu inšpekcie práce. Pokiaľ totiž oných troch zamestnancov majú predstavovať X.. W., J.. W. a konateľ žalobcu, potom vyznieva nelogicky, ak v prvom výroku svojho rozhodnutia inšpektorát práce vytkol žalobcovi, že využíva závislú prácu X.. W. bez uzatvorenia pracovnoprávneho vzťahu. Podľa § 3 písm. b) zákona č. 124/2006 Z. z. je totiž zamestnancom na účely tohto zákona práve fyzická osoba v pracovnoprávnom vzťahu, resp. obdobnom pracovnom vzťahu. Ak teda X.. W. nemal so žalobcom takýto vzťah uzavretý, potom nebol zamestnancom, a tak je vnútorne rozporné započítavať ho v ďalšom výroku medzi nich. To isté platí o konateľovi žalobcu, ktorého právny vzťah k spoločnosti s ručením obmedzeným je zásadne obchodnoprávny [porov. § 261 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka].

IV.

Záver

17. Zo všetkých uvedených dôvodov tak kasačný súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného vychádzalo zo skutkového stavu, ktorý je jednak v rozpore s administratívnymi spismi, a jednak nie je dostatočne zistený pre záver o naplnení znakov skutkovej podstaty správneho deliktu, za ktorý bol žalobca postihnutý. To opodstatňovalo zrušenie preskúmaného rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. e) a f) SSP.

18. Ak správny súd za týchto okolností správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, vychádza jeho rozsudok z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo napĺňa kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Preto kasačný súd podľa § 462 ods. 2 SSP napadnutý rozsudok rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zmenil tak, že zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného. Keďže to sa vyčerpávalo v potvrdení obsahovo zhodného rozhodnutia inšpektorátu práce a vo veci je potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie, kasačný súd v súlade s návrhom žalobcu podľa § 191 ods. 3 písm. a) SSP zrušil aj rozhodnutie inšpektorátu práce a vec mu podľa § 191 ods. 4 SSP vrátil na ďalšie konanie.

19. Orgány verejnej správy sú v ďalšom konaní viazané právnymi názormi vyslovenými v tomto rozsudku (§ 191 ods. 6 a § 469 SSP). Úlohou orgánov inšpekcie práce tak bude doplniť dokazovanie na zistenie jednotlivých znakov skutkovej podstaty tak, ako to bolo podrobne vysvetlené v predošlej časti tohto rozsudku. Takto vykonané dokazovanie potom tieto orgány vyhodnotia v súlade s § 34 ods. 5 Správneho poriadku práve s ohľadom na naplnenie podmienok závislej práce, ako aj skutkovej podstaty správneho deliktu, ktorý sa žalobcovi vytýka.

20. Pri zmene rozhodnutia musí kasačný súd podľa § 467 ods. 2 SSP rozhodnúť o trovách konania na krajskom súde a kasačnom súde. Kasačný súd o nich rozhodol podľa § 467 ods. 1 a 2 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní dosiahol úspech, priznal nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania, ako aj náhradu trov konania pred správnym súdom.

21. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyselne).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

